

KURYER LITEWSKI

W WILNIE DNIA 1 SIERPNIĄ V. S. 1814. ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

S. Petersburg dnia 22go Lipca.

Córka zmarłego Jenerała Infanteryi *Sztrandmana*, Panna *Karolina Sztrandman*, i córka aktualnego Kamerhera Xięcia *Szachowskiego*, Xiężniczka *Barbara Szachowska*, Naymiłościwiey mianowane Freylinami u Dworu Nayiasnieyszych Cesarzowych.

Radość wzbudzona w mieszkańcach tej Stolicy, za szczęśliwym powrotem Nayiasnieyszego PANA, nie ogranicza się tylko samém okazaniem uniesień wesela, ale pragnie pokazać się w rozlaniu dobrodzieystw dla bliźnich. Wzorem tego może być, między innemi, jeden z tutejszych Obywateli, który tę uroczystą epokę chciał oznaczyć ulżeniem i wyświadczoną łaską dla swoich włościan. Darował on mieszkańcom swoich dóbr pozostałe na nich długi, a oprócz tego pisał do Moskwy i do swoich zakładów fabrycznych, uwalniając tamtejszych robotników od niektórych powinności. Dar ten jego wynosi sumnę 35,089 rubli i 62 kop. — Obywatel ten jest Marszałek Dworu JEGO CESARSKIEY MOSCI G. A. *Demidow*.

z Kronsztadu 17go Lipca. Do tutejszego portu przybyły z Anglii dwa oddziały znajdujące się tam Rossyyskiej flotty, jeden pod wodzą Wice Admirala *Krouna*, drugi zaś pod Admiralem *Tette*.

z Tyflisa 14go Czerwca. Znajdujący się przy Perkskim Dworze Minister Angielski *Sir Uzele* przybył tu dnia dzisiejszego wraz ze swoją familią i licznym orszakiem. Był on przyjęty z honorami należącemi jego stanowi, i ugoszczonym przez tutejszego Jenerała Gubernatora *Rtyszczewa*. (z Pocz: Póln.)

Podług Ukazu JEGO CESARSKIEY MOSCI Nayiasnieyszego PANA Rządzący Senat na powszechném S. Petersburgskich Departamentow zebraniu słuchali komunikowany przez P. Ministra Sprawiedliwości i Kawalera *Dmitriewa* dla należytego spełnienia, wypis z protokołu Rady Państwa połączonych Departamentow Praw Cywilnych i Duchownych interessow i powszechnego Zebrania w następney treści: „Rady Państwa w połączonych Departamentach „Praw, Cywilnych i Duchownych interessow i w „powszechném zebraniu roztrząsano przedstawienie „Ministra Sprawiedliwości i postanowienie Rządzącego „Senatu na zapytanie: czy może osobista Szlachta „władac włościanami i Dworskimi ludźmi, także „że czy należy na imie ich pisać przedaźne i zastawne „prawa i podług nich utwierdzać za nimi kupionych „włościan i dworskich ludzi? Rada Państwa „po zastosowaniu do praw tej okoliczności i po „ważeniu przedstawionych przez Ministra Sprawiedliwości „zasad, postanowiła: 1od: Prawo osobistey „Szlachty na władanie włościanami i dworskimi „ludźmi, dotąd przez nią nabytymi zostawić nienaruszonóm „do śmierci ich, nie rozszerzając prawa „tego na potomkow ich, którzy z tego powodu „powinni ludzi tych i włościan przedać w czasie „przepisanym. jeśliby nie nabyli sami prawa „na władanie włościanami. 2re: Nadal nayściśley „dostrzegać, aby nikt ze Szlachty osobistey, jako to: „Registratorow, Protokolistow, Sekretarzow, Tytu- „larnych Sowietnikow i innych nie zostających w

„klasie 8mej w służbie Cywilney, i z Urzędnikow „nie pochodzących z aktualnego stanu Szlacheckiego „nie mógł nabywać włościan i dworskich ludzi: prze- „to i praw przedaźnych na to nie sporządzać, wy- „łączając grunt tylko samy; nabycie którego na wła- „sność podług Ukazu 12 Grudnia 1801 roku pozwole- „ne jest wszystkim wolnym stanom.” Rozkazali: o „powinném i konieczném spełnieniu podług tego posta- „nowienia Rady Państwa, z wyszczególnieniem one- „go przestać Ukazy do wszystkich Rządow Guberskich, „Magistratur, do Izb, Głównych i Jeneralnych Sądow „i do innych miejsc Sądowych, dawszy wiedzieć przez „takowez PP. Ministrom, Kontrolerowi i Podskarbiemu „Państwa, Woiennym Gubernatorom, zarządzającym „Cywilną częścią, Cywilnym Gubernatorom i Horo- „dniczym, Nayświęszemu zaś Synodowi i Moskiew- „skim Rządzącemu Senatowi Departamentom komuniki- „kować dla wiadomości. Czerwca 11 dnia 1814 roku. „(z Gaz. Senackiey.)

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

W. BRYTANIA

z Londynu 15go Lipca. Gazeta Ryska, z Gazet Angielskich *the Times* i *the Courier*, donosi, że Xiążę Regent z wiadomych sobie powodów rozkazał, aby córka jego Xiężniczka *Karolina* odmieniła mieszkanie, tudzież osoby i Dwór ją otaczający. Ostatniey środy Xiążę Regent w towarzystwie Biskupa *Salisbury*, który był dozorcą wychowania Xiężniczki, udał się do domu *Warwick* dla przedstawienia tej młodey Pani Dam Dworskich, które na miejscu terazniejszych miały towarzyszyć i otaczać Xiężniczkę *Galii*. Tymczasem Xiężniczka, usłyszawszy o tej przemianie, kiedy Xiążę Regent dotychczasowym Damom Dworu postanowienie swoje oznajmował, oddaliwszy się nieznanie, wsiadła do swego pojazdu, i udała się prosto do mieszkania Matki na placu *Connaught*. Xiężna *Galii*, która nie była obecna, otrzymawszy wiadomość, przez umyślnego wysłanego z biletem, o tym całym wypadku, udała się do Izby Parlamentowey dla zasiągnięcia rady; lecz ani *P. Withbread*, ani *Lord Grey*, ani *P. Ponsonby* nie byli w ten czas w Izbie przytomni. Powróciła więc do swego mieszkania, gdzie już znalazła *P. Brougham*, który na otrzymane wezwanie nieomieszkał się stawić. Ale zaledwie powitała swoją córkę, ukazał się Xiążę *Yorku* i wezwał Xiężniczkę *Karolinę*, aby natychmiast do pałacu jej oycy, Xięcia Regenta, powrócić chciała. *P. Brougham* był tego zdania, iż to jest najlepsza strona, której się Xiężniczka w terazniejszych okolicznościach chwycić może. Zatem Xiężniczka *Karolina* z Xięciem *Yorku* udała się do mieszkania *Carlton*, gdzie od oycy swego Xięcia Regenta z łagodnym upomnieniem przyjęta, wyznała swój pośpiech i poddała się nowemu rzeczy porządkowi. Nowe Damy Dworskie są: Hrabina *Rossllyn*, Hrabina *Ilchester*, Lady *Campbell*, i dwie Panny *Coates*. Zdrowie Xiężniczki *Karoliny* w tych ostatnich czasach wiele ucierpiało; jest to jednak powieść nie mająca zasady, aby Xiężniczce *Karolinie* w terazniejszém jej mieszkaniu u oycy, nie było wolno przyjmować listow i wizyt, albo żeby surowie traktowana była.

Do rzadkich wypadkow, w tém co się tycze *Lorda Cochrane*, i to także należy, że jego własny Oy-

ciec przeciwko niemu się oświadczył. Lord Dundonald, oyciec, który od kilku miesięcy w Londynie bawił, i zwykł był odwiedzać egzystujące w tém mieście wieczorne kluby, czując się bydź urażonym obroną Lorda *Cochrane*, którą na jednym z tych Zgromadzeń słyszał, napisał list do właściciela domu, gdzie się klub zbiera, i kopią tego listu w rannych gazetach Londyńskich ogłosił. Oświadcza w nim Lord Dundonald, że syn jego przywłaszczył sobie sławę wynalazku pewnych kul palnych, których on wprawdzie używał w *Basque-Boards*, ale które Lord Dundonald wynalazł; że był nie raz od syna swego, a nawet od służących jego znieważony; że często ostrzegał syna o złym charakterze P. *Cochrane Johnstone*, lecz z tego, prócz niewdzięczności i złego traktowania, innej nie otrzymał korzyści. — Lord *Cochrane* na obronę swoją ogłosił dziś zrana inny list, w którym oycu swojemu pomieszczenie umysłu zarzuca, wszystkie jego oskarżenia niesłusznymi mianuje, i upewnia, że w ostatnim roku na wsparcie swojego oycy dał 8000 funtów szterlingów.

Na posiedzeniu Parlamentowym d. 15go Lord *Liverpool* wniósł w Izbie Wyższej, aby prócz dobrowolnych składki sta. tysięcy funt. szterl. na wsparcie zniszczonych mieszkańców Niemiec, jeszcze Parlament drugie 100 tysięcy funt. szterl. na ten koniec przeznaczył. — Po niejakich sporach, w których Lordowie *Holland* i *Lauberdale* oświadczyli się przeciwko takiemu trwonieniu pieniędzy publicznych, wniosek większością przyjęty został.

Dziś członkowie kompanii Wschodnio Indyjskiej na cześć Lorda *Wellingtona* dawali przepyszny festyn. P. *Sadler* przy tej okoliczności w towarzystwie jednego Angielskiego Pana wznosił się na powietrze. Balon wleciał o 3ciej po południu, i przez pół godziny unosząc się w oczach mieszkańców Londynu, zniknął potem w obłokach.

Jedno z romadzenie patryotyczne *Dam*, na którego czele znajduje się *Lady Spencer*, otworzyło subskrypcyą dla wystawienia statui na cześć Lorda *Wellingtona*.

Flotta przybyła z *Jamaiki* przywiozła tutejszym kupcom sumę 700,000 funt. szterl. w złocie i w srebrze. — Zniesione nie dawno w Hiszpanii monopola tabaki, psuchu i kart do grania, zostały na nowo przez Króla przywrócone.

z Londynu 19go Lipca n. s. W ostatnią sobotę Zgromadzenie *Westminsteru* przystąpiło do nowego wyboru Reprezentanta. *Sir Francis Burdett* wniósł do Zgromadzenia, aby przesładowany i niewinny Lord *Cochrane* mógł bydź znowu obranym. Nie było nikogo współ ubiegającego się, a tak Lord *Cochrane*, wśród okrzyków radości i zgody, Reprezentantem *Westminsteru* obwołany został. Deszcz ulewny padał; jednakże cała okolica pełna była ludzi z najniższej klasy, którym P. *Burdett* trzy wielkie beczki mocnego piwa wystawić rozkazał.

Lord *Cochrane* wzbronił się oddadź znaków orderu *Lazni*, których od niego wymagano; jest rzeczą podobną do prawdy, że kara jego wystawienia u słupa hańby, przez samego Xięcia Regenta będzie uchyloną.

Xiążę *Oranii* jak twierdzą ma dowodzić wojskami Angielskimi w *Belgium*. — Xiążę Regent mianował P. *Meliss* Agentem w niższej *Saxonii*; przy miastach wolnych, *Hamburgu*, *Bremen* i *Lubece*. — Lord *Stewart*, Brat Lorda *Castlereagh*, jako nasz Ambassador, jedzie do *Wiednia*.

Przeciwko Flotylli Amerykańskiej, która z morskimi zapasami weszła do *Oswego* na jeziorze *Ontario*, Kapitan *Popham* niepomyślny uczynił atak. Z dwóchset ludzi 18tu poległo, a 50ciu raniono.

(z *Gaz. Berlin.*)

FRANCYA.

z Paryża 15go Lipca n. s. Wybite tu zostały medale, które wystawiają Francją wyciągającą ręce ku płynącemu pełnym żaglem okrętowi: napis, oko-

ło: „il porte le bonheur du monde: „ (przynosi szczęście Światu. „) na drugiej stronie wizerunek *Ludwika XVIII*, z napisem jego imienia i roku.

„Dnia 7go t. m. owdowiała Xiężna *Orleańska*, odprawiła uroczysty wjazd do *Marselii*; stąd udała się do *Aix*. Jej syn, który potym z *Tulonu* popłynął do *Sycylii*, odwiedził ją w *Marselii*.

Po zawczoray *Monsieur* przybył do *Paryża* i był na radzie, na której się Król znajdował. Zdrowie Króla jest znowu w lepszym stanie. Słychać, że Dwór w *Pazdzierniku* przeniesie się do *Fontainebleau*.

Marszałek *Augereau* mianowany jest Gubernatorem 19tej dywizji wojennej, i w tym urzędzie przybył do *Lugdunu*. — Piszą z *Rzymu*, że Kardynał *Maurycy* tam przybył, lecz wkrótce od *Papieża* otrzymał rozkaz, aby się bez wyraźnego pozwolenia nie ukazywał przed jego obliczem.

z *Paryża* 20go Lipca n. s. Dziennik *Paryski* donosi, że w niedzielę pewny urzędnik *Policji*, przesładował Kupców względem zamknięcia ich składów; *Monitor* uwiadamia, że to był oszust, który zniknął, iak tylko *Kommissarz* okręgu został przywołany. — *Cambaceres* mieszka dotąd w swoim *Kanclerskim Pałacu*: lecz nie ukazuje się u Dworu.

Dla Ambadora Angielskiego, Lorda *Wellingtona*, który po zakończeniu posiedzeń Parlamentowych, przybędzie do *Paryża*, najęto już przepyszny dom za 2,500 funt. szter. rocznie.

Pogłoski, iakoby w *Turyinie* miała bydź wprowadzona *Inkwizycya* i zabronione szczepienie *Ospy* ochraniającej, zostały zaprzeczone. — Pani *Stael* przez *Coppet* jedzie do *Włoch*. (z *Gaz. Berl.*)

N I E M C Y

z *Potsdamu* 27go Lipca. Przybył tu dzisiay *Feldmarszałek* Xiążę *Blücher Wahlstadt*.

z *Berlina* dnia 30go Lipca n. s. Według odebranych tu niezawodnych wiadomości, podróż naszego Króla ma bydź następnie trzadzona: J. K. Mość 1go Sierpnia przybędzie do *Weymaru*, 2go do *Lipska*, dzień 3ci t. m. obróci na oglądanie pola sławnej trzydniowej bitwy pod murami *Lipska*: tegoż dnia obejrzy twierdzę *Wittenberg*, a dnia 4go Sierpnia przybędzie do *Potsdamu*.

Przybył tu dziś *Feldmarszałek* Xiążę *Blücher Wahlstadt*. *Cesarsko-Rossyjski* Jenerał *Aranszew* ze 4ma kompaniami artylleryi; dwa półki *grenadyerów*, *Moskiewski* i *Kerholmski* pod Jeneratem *Polikatów*, tudzież kompania *Pionerów* pod Kapitanem *Płaskatów*, przechodziły przez miasto nasze. — Poza wczoray przechodziły także 4ry półki *Cesarsko-Rossyjskiej* gwardyi, *Kirysierów*, i dwie kompanie artylleryi pod rozkazami *JW. Jenerała* *Miłoradowicza*.

Od *Menu* 20go Lipca n. s. Dnia 6go t. m. *Baron Hügel* obiał w posiadanie na rzecz *Austrii* *Hrabstwo Falkenstein*. Mały ten kraj i górzysty leży na lewym brzegu *Renu*, nie daleko góry *Mont Tonnere*, która dała nazwisko iednemu *Departamentowi* *Francuskiemu*. *Hrabstwo* to miało niegdyś swoich własnych *Panów*, odeszło potém do *Lotaryngii*, a *Franciszek I*, gdy w roku 1755 *Lotaryngii* odstąpił, zatrzymał ten kraj iako oddzielny. *Cesarz Józef*, który ze starożytney domu swojego dziedziny, ten tylko kawałek ziemi posiadał, okazywał ku niemu szczególną miłość, i odprawiał pospolicie podróże pod imieniem *Hrabiego Falkenstein*.

W *Bernie* zakazana została pod karą 25ciu franków *Arauska Gazeta*; wychodząca w *Stolicy* *Kantonu Argau*, który niegdyś należał do *Bernu*; z powodu, iż zawiera obrażające *Rząd Bernenski* wyrażenia. — Nowy *Posel* Angielski do *Szwajcaryi* P. *Canning* *Strafford* jest bratem dawniejszego *Ministra Canninga*, a *Sekretarz* *Poselstwa* P. *Adington* synem Lorda *Sitmouth*. — Jenerał *Jomini* pojechał do *Szwajcaryi*.

Król *Pruski* dnia 14go Lipca zwiedzał okolice *Nefszatelu*, kaskadę *Doubs*, zakłady gornicze i dwie

Wsi w dolinie *Valengin* wstawione gospodarstwem i przemysłem mieszkańców. Na balu który Nefszatelscy obywatele dla J. K. Mości dawali, byli wszyscy w ubiorach Szwajcarskich. P. *Pourtales* zasłużony w swej oyczyźnie przez wiele Instytutów dobroczynnych, otrzymał order Orła Czerwonego, i wiele osób, które chorym Pruskim w Szpitalach pomoc dawaly, zaszczycone także znakami dostojności.

w Konstytucyi nadanej Nefszatelowi zapewniona jest naprzód, wolność wyznania Katolikom i Protestantom. 2) Urzędy mogą tylko być sprawowane przez mieszkańców krajowych, a nawet przez tych tylko, którzy nie zostają w obowiązku, ani służbie obcych Monarchów, wyjąwszy miejsce Gubernatora. 3) Urzędnicy publiczni za występki tylko i Sądownie oddaleni być mogą. 4) Handel jest zupełnie wolny, ile to nie będzie się sprzeciwiać stosunkom Xięstwa, składającego część związku Szwajcarskiego. 5) Sądownictwa utrzymują się w teraźniejszym stanie. Urządzenia Policyjne wydaie Xiąże. 6) Zaden mieszkaniec Xięstwa, nie może być w kraju więzity do więzienia, bez wyroku Sądowego tego miejsca, w którym popełnił występki. Gdyby był pomyany na świeżym uczynku, albo popadł w bardzo wielkie podeyrzenie, tedy w przeciągu 3ch dni Sąd ma potwierdzić jego uwięzienie, albo powrócić mu wolność. 7) Na majątek nie może być włożony żaden sekwestr bez wyroku Sądowego. 8) Zaden podatek nie może być wybierany, tylko na mocy prawa. 9) Wszyscy mieszkańcy Xięstwa od 18tu do 50ciu lat są żołnierzami, lecz do wojny w ten czas tylko obowiązani, gdyby publiczna spokojność, obrona kraju, albo związku Szwajcarskiego użycia siły wymagały. 10) Własność iakiegokolwiek Zgromadzenia, albo szczególnej osoby jest nienaruszona i nietykalna. &c.

Król Guwernantce swojej niegdyś małżonki Pannie *Gellieu*, darował Szal noszony przez ię Wychowanicę, i 200 Frydrychsdorów.

Od Menu 21go Lipca n. s. Dzienniki publiczne zawierają, co następuje: „Potwierdza się, że Wielkie Xięstwo Frankfortskie jest rozwiązane. Kraie, których się składało następnym sposobem, iak słyżać, rozdzielone być mają: miasto *Frankfort* zostaje wolnym miastem Cesarzkim: Xięstwo *Aschsenburgskie*, odeszło już do Królestwa Bawarskiego: Hrabstwo *Hanau* powrócone będzie Elektorowi Heskemu: miasto *Wetzlar* i jego okrąg, dostaną się Wielkiemu Xięciu *Hessen-Darmstad*: kray *Fuldeński* połączony będzie z *Nassau*: Wielki Xiąże Frankfortski zostaje Prymasem Niemiec. Mieszkać będzie w *Ratyzbonie*, i mieć dochody stosowne do swojej godności. (z *Gaz. Berlin.*)

Gazeta Ryska *Zuschauer* zawiera: „Gazeta Francuska (*Gazette de France*) donosi: że na Kongressie Wiedeńskim następnie główne rozrządzenia proponowane być mają: Cesarz Austriacki odzyskać ma tytuł Cesarza Niemieckiego, i oprócz *Tyrolu* i *Voralbergu* otrzymuje jeszcze *Brysgowię*, *Ortenau* &c. Król Pruski oprócz dawnych posiadłości otrzyma jeszcze znaczną część *Saxonii*, łącząc do tego *Wittenberg* i *Lipsk*, tudzież *Pomeranię* Szwedzką. Moguncya pozostaje w ręku Prusaków; *Spira* (*Speier*) dostaje się Austrii. *Bawarya* oprócz *Wirzburgu* i *Aschafenburgu*, otrzyma jeszcze inne kraie: *Hannover* rozciągnie swoje posiadłości aż do rzeki *Lippe*. Król Saski ma przyjąć dawny swój tytuł, i iak twierdzą, że mu *Drezno* i kray między *Lipskiem* i *Czechami* powrócony zostanie. Elektor *Hessen* Kaselski odzyska swoje dawne posiadłości. Miasta *Hanzeatyczne* utrzymają się w stanie miast wolnych.

DANIA

z *Kraiw Duńskich* 9go Lipca. Według wiadomości z *Chrystyanii* pod 7 t. m: Xiąże *Chrystyan* miał oświadczyć, że przepisany 14to dniowy termin jest zbyt krótki, gdyż on dla ostatecznego rozstrzygnięcia Stany Kraiowe do Rady chce wewzać. Głównym

przedmiotem układów był też *Rozeym*, lecz że warunkiem jego było wydanie niektórych twierdz, tedy pierwsze osoby otaczające Xięcia doradzały mu, aby tego bez zezwolenia narodu nie czynił. — Dnia 7go miało nastąpić ostateczne postanowienie. — Wysłani Kommissarze pracują w największej jednności. Za ośm dni spodziewamy się ich do *Kopenhagi*, jakkolwiek byłby wypadek negocyacji. — Jenerał *Anker* odpłynął do *Anglii*: wysłano też znowu do tego kraju deputowanych. — W przypadku wojny, zdaje się, iż *Norwegia* atakowana będzie ze strony morza przez wylądowania w różnych miejscach przedsięwzięte. — Dnia 12go Xiąże Następca Szwedzki miał przybyć do *Örebro*, Przewoz wojsk Szwedzkich na okrętach wojennych tego narodu do *Gotenburga* trwa nieprzerwanie. — W *Gotenburgu* wylądowano z *Anglii* 30,000 płaszczow dla wojska.

Zniwa obiecują zbiór obfity, jednakże cena zboża jest dotąd bardzo wysoka.

Nakoniec po 5ciu latach ciało *Chrystyana VII.* w dniu 18tym Lipca w Grobowcach rodziny Królów Duńskich w *Roschild* uroczystie złożone zostało.

z *Kraiw Duńskich* 20go Lipca n. s. Kommissarze Mocarstw Sprzymierzonych po swoim przybyciu do *Chrystyanii*, oddali Xięciu *Chrystyanowi* pismo Króla Duńskiego. To pismo, które Duńskim poddanym w *Norweskij* służbie zostającym rozkazuje złożyć swoje urzędy, i do *Danii* powrócić, zostało natychmiast publicznie ogłoszonym. Pismo zaś, które do *Norwegian* wydane było, Xiąże *Chrystyan* chciał dopiero przelożyć Zgromadzeniu Stanow. Słyżać, że list od Króla Duńskiego do Xięcia *Chrystyana* pisany zawiera następujące punkta: „Król bez żadnego wyjątku odwołuje wszelkie pełnomocnictwa, które dał Xiężęciu przy jego odjeździe do *Norwegii*, równie jak wszelkie rozkazy, które później mógł otrzymać. Król rozkazuje mu złożyć dostojność Wielkorządcy tej Prowincyi, i wydać manifest upominający mieszkańców *Norwegii* do wypełnienia powinności swoich. Twierdże mają być natychmiast Szwedom oddane. Król czyni Xiężęcia odpowiedzialnym za niewypelnienie tych wszystkich rozkazów, inaczej według 25go artykułu ustaw Królewskich do zdania sprawy pociągnionym zostanie.”

Proponowane warunki rozeymu na lądzie i na morzu mają być następnie: 1) Xiąże *Chrystyan* obowiązanie się złożyć moc swoją w ręce deputowanych Zgromadzenia Stanow. 2) Dwie twierdże mają być Szwedom wydane. 3) Okrąg pomiędzy granicami i rzeką *Gomern* ma być neutralnym ogłoszonym.

Duński bank krajowy zaczął wypłacać srebrem, to jest nowo bitymi talarami. Akcye dawniejszego Duńsko - *Norweskiego* Specjes banku mają być uważane w banku teraźniejszym jako obligacye Królewskie, lecz w podwójnej liczbie ich nominalnej wartości wymieniane.

Handel *Danii* nie wiele uczynił postępu: przeciwnie w *Hamburgu* mnóstwo okrętów stoi w portach, i ruch wielki panuje. (z *Gaz. Berlin.*)

HISZPANIA

z *Madrytu* dnia 4go Lipca. Król rozwiązał Jeneralny etat swoich armii i tylko 1szy i 4ty korpus, na granicach Francuskich stojące, pozostają na stopie wojennej.

Castanos, który się tyle w ostatniej wojnie wstawił, mianowany jest Jeneralnym Kapitanem *Katalonii*. Urząd Jeneralnego Kapitana oznacza w *Hiszpanii*, czasem Wodza wojska, odpowiadający stopniowi Marszałka, czasem Jeneralnego Gubernatora Prowincyi. — Ministrowie *Lardizabal* i *Villamin* mieli ulżyć projekt zwolania nowych *Kortezów*, które Państwu Konstytucyjną nadać mają.

Rozkaz, aby Klasztorom wszelka dawniejsza własność przywrócona była, ma być bez żadnego wyjątku najsćislej dopełnionym. — Nasz Konsul w *Trypolis* wymógł na tamtejszym Rządzie, iż wszelki sekwestr nałożony na majątki *Hiszpańskie* zdjęty został.

(z *Gaz. Berlin.*)

XIĘSTWO WARSZAWSKIE.

z Warszawy dnia 27go Lipca n. s. Przechodzi przez miasto nasze wojsko Rossyjskie powracające z Francyi, iako to półki kozackie i artyllerya. — Dnia 25go b. m. przybył oddział z wojska Polskiego, które się znajdowało w Hamburgu i Danii.

Prefekt Departamentu Warszawskiego Reskryptem JW. Jenerała Gubernatora Xięstwa Warszawskiego został zawiadomiony, iż Nayiasniejszy Cesarz Wszech Rossyi, w ułatwieniu obywatelom Gubernii Rossyjsko-Polskich uzyskiwania paszportów na wyjazd do Xięstwa Warszawskiego, postanowił, że pozwolenia takowe, nie iuz iako za granice wydawane, lecz za paszportami Jenerałów Gubernatorów i w takim sposobie, iaki przy przejeździe z iedney do drugiey Gubernii jest używany, udzielane bydz powinny.

z Warszawy dnia 30go Lipca. Już od kilku dni oczekiwaliśmy tu przybycia Ich Cesarskich Wysokości Wielkich Xiążąt Rossyjskich Mikołaja Pawłowicza i Michała Pawłowicza powracających z Francyi do St. Peterzburga. Szczególniey Ich oczekiwano w dniu 23cim b. m., i z tego powodu całe miasto, z dobrej woli mieszkańców, wieczorem oświecone było. Zaciągnięły strażę do Pałacu pod Blachą zwanego, który był przeznaczony na Ich mieszkanie, zebrali się tamże Władze, lecz tak ich, iak i powszechnie oczekiwanie, spełnione nie zostało. Dopiero w dniu 26tym (14) Wielcy Xiążęta przybyli do Warszawy o godzinie 2giey po południu, lecz Ci Nayiasniejsi Podróźni, nie zatrzymując się, przeiechali tylko przez miasto nasze. Oto są niektóre szczegóły Ich przejazdu: Wielcy Xiążęta raczyli się zatrzymać w domu JPana Szucha pomiędzy Aleami, gdzie przeznaczony był przeprząg koni, i stamtąd, po śniadaniu, udali się ku miastu. Już między Okęciem i Rakowcem powitał Ich Podprefekt Powiatu Warszawskiego, W. Bachmiński, przybrany w znaki Urzędowe, i towarzyszył Im od tego miejsca; wyiechali zaś przeciw Nim JW. Jenerał Gubernator Łanchoy, Senator Nowosilcow. Jenerał Major Lewicki, z Majorem Placu i Adjutantami, Xiąże Jmć Urussów Jenerał dywizyi, oraz inni Jenerałowie i Oficerowie; JW. Woiewódzki Radzca Stanu Naczelnik Departamentu Warszawskiego, W. Policmeyster Szweczyn, JW. Prefekt Departamentowy, W. Prezydent Policyi i t. d. a oraz wiele innych znakomitych osób. Wielcy Xiążęta przeiechali przez głównejsze ulice miasta, odpowiadając w nayuprzeymiejszym sposobie wszystkim okazującym Im znaki uszanowania, a ci którzy Ich, w tey zbyt krótkiey chwili, mieli szczęście oglądać, poznali w Nich ową nieocenioną łaskawość, którą cała Europa uwielbia w Ich Nayiasniejszym Bracie.

Dnia 28go wieczorem przyszła tutaj część ekwipażów Jego Cesarskiey Wysokości Cesarzewicza, i Wielkiego Xięcia Konstantyna, pod zastoną iazdy Rossyjskiey, w której znajdowało się także kilku żołnierzy z gwardyi Polkiey; ekwipaże i konie wierzchowe Wielkiego Xięcia, stanęły pod Blachą. — Przechod wojska Rossyjskiego przez miasto nasze, trwa ciągle. W tych dniach przechodziła artyllerya z 68 działami, i oddział piechoty. W dniu 29tym przeszedł liczny oddział dragonów, złożony z wyborych ludzi i dziełnych koni.

z Poznania dnia 22go Lipca. Od dni kilku mamy tu przechody wojsk Rossyjskich z korpusu JW. Jenerała naczelnie dowodzącego, Hrabiego Wittgensteyna, wielu orderów Kawalera. Sam JW. Hrabia przybył tu wczoray, i został przyjęty i powitany w sposobie, godnym tego znakomitego Woiewodnika. Dzisiaj zrana między godziną 10 i 11tą, oglądał JW. Wódz piękny pułk Charkowski dragonii

i pułk Tatarski ułanów, na trakcie między Poznaniem i Gurszynem. Jadąc JW. Jenerał podłużnie kłonił wojska, pozdrawiany był od wszystkich oddziałów potróbnyim okrzykiem: *Ura!* Po ukończonym popisie, powrócił JW. Jenerał z orszakiem do pomieszkania swego w pałacu Rządowym, a wojsko przeciągnęło w paradzie przez miasto.

(z Gaz. Warszaw.)

WIADOMOSCI ROZMAITE.

— Gazeta St. Peterzburska Inwalid między rozmaitemi wiadomościami zawiera co następuje:

— W Bazylei wyszła książka na obronę Bonapartego przeciwko Panu Chateaubriand pod tytułem *Napoleon i Francuzi*.

— Marszałek Marmont, który przez swoją kapitulacją ocalił Paryż, nie podając go na wszystkie okropności szturm, jest teraz szczególnym przedmiotem nienawiści nieukontentowanych wę Francyi.

— w Anglii wydaie się teraz Encyklopedia, której wydatki typograficzne kosztować mają 200,000 funtów szterlingów (400,000 czerwonych złotych) Główniejszym iey Redaktorem jest Doktor Reiss; liczba pracujących rozciąga się do 300 osób, między którymi jest kilku Lordów i Biskupów. Całe dzieło ukończy się w przeciągu roku, i wyidzie w 80 oddziałach, z których każdy 20 szylingów ma kosztować.

— Na nowey monecie wyspy Elby, widać z iedney strony wizerunek Bonapartego, z drugiey następny napis: *Napoleon Imperator atque Rex ubique Felix. Insula Elba. 1814. (Napoleon Cesarz i Król gdziekolwiek szczęśliwy. (!!)*

— Gazeta Ryska zawiera następane wiadomości: Donoszą z Królewca pod 15tym Lipca, że stojąca tam Cesarsko-Rossyjska Flotylla, podług otrzymanego rozkazu odplynęła do *Sweaborg*.

— Sławna Bogini zwycięstwa stoi znowu w Berlinie na bramie Brandeburskiey, lecz aż do przybycia Króla okryta jest zastoną. — W niektórych okolicach Francyi, a osobliwie koło *Troyes*, panują dotąd zarazliwe i szkodliwe gorączki.

— Mówią, że dług cały Niemiec wyrachowany jest tysiąc milionów talarów.

— Arcy Xiąże Karol napisał dzieło, które pod tytułem; *Zasady Strategii, objaśnione przez kampanię w Niemczech roku 1796*, drukiem ogłoszone zostało.

— Wiele pism ulotnych w Paryżu mówi o zwrocie dóbr dawniejszym Emigrantom.

— Poeta *Gothe*, na obchód święta pokoju w Berlinie, napisał allegoryczne drama z muzyką, pod tytułem: *Przebudzenie się Epimenida*, we trzech aktach. *Epimenides*, który podług podania Mitologicznego wszedłszy do iedney iaskini spał przez lat 27, zasypia tu w wyobrazoney Świątyni. Nagle powstaje żywa walka pomiędzy allegorycznymi geniuszami *dobrego i złego*: pierwszy jest zwyciężony: wszystko wpada w nieład i zamieszanie, i zawala się nawet sama Świątynia. W tym ukazaniu się *Nadziei*, ta walczy, pokonywa, i odpędza geniusza *złego*: następuje nowa scena szczęścia — i *Epimenides* przebudza się ze snu.

A W I Z A C Y A.

1. Na skutek Remissy Sądu Głogo Litewsko-Wileń: Departamentu 2go w roku 1814 Maja 21 dnia nastaley Taxę i Exdywizyą majątku W. Kazimierza Muchlińskiego Rotm: Smoleńskiego przeznaczący niżej podpisany Urząd do majątności Muły w Pttcie Zawileyskim leżący tegoż roku Julii 15 dnia zjeczawszy, majątność Muły i Abramowszczyznę, oraz wszelki majątek pod konkurs idący w administracyą temuż Muchlińskiemu oddał, a podług warunkow Remissy wszystkie załatwiwszy szczegóły, Sądy swoje do dnia 15go gbra idącego roku odroczył, na którym terminie ażeby każdy z Pretensorow do majątku W. Kazimierza Muchlińskiego ku oczewistej rozprawie pod upadkiem i amisyą rzeozy stawał, celem ostrzeżenia ninieyszą czyni trzykrotną awizacyą.

Wincenty Dowgiałło Prezydent Ziemiński Zawileyski.

Jan Szczepanowicz Pisarz Ziemiński Pttu Oszm:

Andrzej Bobrowicz Sędzia Grodzki Zawileyski.

Mateusz Woynowski Ziemi: i Grodz: oraz tey Exdywizyi Regent.

OGŁOSZENIA SĄDOWE

1. Sąd Główny Litewsko Wileński tego Departamentu Wremiennego po ostatecznym Dekrecie Dyllacyiym w Sprawie Konkursowej Sukcessorow zeszłego Hetmana Lit: Michała Ogińskiego z jego Kredytora, Pretensorami i Debitorami w roku idącym 1814 January 19 dnia zapadłym, i po uczynionej za tymże Dekretem w Gazetach Kuryera Litewskiego trzykrotnej publikacie, przystąpił do oczwistego sądenia teyże Sprawy na dniu 14tym zeszłego miesiąca Junii, a na dniu 30 tegoż miesiąca, dla nastąpnego wakacyjnego czasu w kontynuacyi do dnia 1go Oktobra następnieyszego roku zostawiąc, gdy od Sukcessorow zeszłego Hetmana Ogińskiego miał wniesioną prośbę, że jeszcze nie wszystkie pozwane strony złożyły komportacyę, postanowił zatym, aby wszyscy Kredytorowie i Pretensorowie zeszłego Michała Ogińskiego Hetmana pozwani, i przyść mogący, którzy dotąd dowodow swych nie komportowali, aby też komportacyę przy Regestrach na dniu 15tym Augusta idącego 1814 roku do Kancellaryi tego Sądu na persystencyą cztero-niedzielną złożyli, którzy zaś w ciągu ostatecznie odchodzącej teraz oczwistey Sprawy nie staną, że z tymi stosownie do Dekretu roku idącego January 19 dnia zapadłego, i uczynionej za onym publikaty, ammissya zapisana zostanie, o czym dla wiadomości wszystkich stron do tey Sprawy należących niniejsze czyni się uwiadomienie. Datt roku 1814 miesiąca Julii 20 dnia.

Zgodno z Protokółem Wacław Klukowski Sekretarz.

2. Za Remissą Sądu Ziemskiego Szawelskiego, Sąd Taxatorsko-Exdywizorski w mieście Szawlach zbrany, na Ziezdzie początkowym, dnia 22go Junii roku terażnieyszego w konkursie Wierzycielów, W. JP. Klemensa Banialewicza byłego Sekretarza Izby Szlacheckiej, nad Domami i Placami tegoż w Mieście Szawlach; iako też nad Possesjami Tradycyjnemi onego w Powiecie okazanemi — Administracyą przeznaczyny — Komportacyę wszelkich dowodów, oraz Ruchomości, poczynaąc od dnia 1go Augusta 1814 roku, w przeciągu tygodnia, z lokacyą cztero-niedzielną w Kancellaryi Ziemskiej Szawelskiej, postanowił; i Ziazd powtórny na ostateczne rozsądenie, do dnia 15go Ostobra 1814 roku odłożył — Na który termin gdyby Pretensorowie W. Banialewicza, z dowodami pod upadkiem w rzeczy, iawili się, zastrzegł — O czém tenże Sąd przez awizacyę ogłasza — Datt roku 1814 Mscia Julii 30go dnia.

Sądu Ziemi. i Grodz. Powiatu Szawel. oraz Exdywizorskiego Regent, Dominik Noreyko.

OGŁOSZENIA PRYWATNE.

1. Po awizacyi Sądu Ziemskiego Wileńskiego, zawiadomieni Donataryuszowie w Testamencie s. p. zeszłego Biskupa Wołczackiego wyiasnieni, że Testament w Kancellaryi tegoż Sądu zlokowanym został, i że W. X. Taulery Wołczacki, zowiąc onego bydz adoptowanym, zakreślonych wydziałów wydać nie ma zamiaru — Sposobem prawnym

sznkając swojej zachwianey własności, wszystkich ludzi obojętną, i rozumem zaszczyconych nappokorniey proszą, iżby się niechcieli w swoich wyznaniach, w czym ich pamięć o bytności Testamentu robionego przez zeszłego Biskupa, zasięgnąć może; a szczególnie WW. Pieczętarze i ten kto był do napisania użytym, żeby przysięgą nawet, wyrokiem Sądu nakazać się mogącą zatwierdzili tę prawdę, przez jaką wszelka umorzyćby się mogła w tym względzie obojętność — Niechcą Donataryuszowie, by ktoś przemawiając za ich stroną fałszywie, obciążał siebie zbrudzonem sumnieniem: szukają oni istotnej prawdy tylko, która iesliby się w skutkach swoich przeskogokolwiek wykazać mogła, prócz wdzięczności w sercach Donataryuszów ugruntować się mającey, znajdyje każden w własnym sumnieniu pocieszę, że z nędry wyswobodzić podobne sobie potrafi istoty — o te miłosierdzia proszą nieszczęśliwi, w liczbie których znajduie się w Lidzkim Powiecie zasiedlony, piszący te Zawiadomienie.

Fabian Szukiewicz S. G. P. I.

2. Od Zarządzącego w Wilnie Policją, podaje się do wiadomości, że w roku 1808 mieszkający w mieście Wilnie Szlachcie Kowalewski, mając swój mały drewniany stary Domek na Ulicy Wileńskiej idąc do Zielonego Mostu na ziemi należącey do Jurzydyki JO. Księcia Radziwiłły pod Nrem 699 położony, gdy potrzebą było według zalecenia JW. Litewskiego Woiennego Gubernatora wyprostować tę Ulicę, wspomniony Kowalewski umówił się ten swój Domek przenieść na inne miejsce, a za to w nadgodę jemu według dobrowolney umowy zapłacono było wraz ze Skarbu 300 Rubli Srebrni, w ówczas Kowalewski jedną połowę tego Domku rozebrał sam, a druga część onego zostawała nie rozebraną, z powodu zaszkły w tym kraiu wojny — w przeciągu tego czasu, sam właściciel tego Domu Kowalewski żyć zaprzestał, pozostała zaś część jego Domeczku będąc spustoszoną przez reysteradę nieprzyziacielską, groziła upadkiem niebezpieczeństwa, dla czego według zalecenia Zwierzchności te ruiny rozebrane, i pozostały materiał zlikwidowany przez Urzędników Policji wspólnie z Magistratem znajduie się pod schronieniem. — Ze zaś dotąd po śmierci Kowalewskiego nikt się nie zgłasza do odebrania takowego materiału, przeto ma bydz ony wyprzedany przez Publiczną Licytacyą w tuteyszym Ratuszu w dniu 4 następnego miesiąca Augusta, kto by przeto życzył sobie kupić takowy materiał składający się ze starych Bierwion i Cegły od komina, etc. etc. ma się iawić do Wileńskiego Ratusza w wyż oznaczonym terminie. — Niemniey ieszeli kto ma jakie Sukcessyine do tego prawo lub pretensyą, niech się uda do tuteyszego Magistratu.

Zarządzący Policją Szłykoff.

3. Oświadczenie od Rzędzy Słonińskiego woiennego Łazareta

tu Fryderyka Preysa, w odpowiedzi na takoweż umieszczone w Gazecie Kuryera Litewskiego Nro 16. 17. i 18, roku idącego. Karolina z Preysów Machnaurowa, i Maryanna Preysówna, Siostry moje rodzone, wywdzięczając się za podeymowane po naszym osienceniu przezemnie iednego koszta w ich wyżywieniu, Edukacyi, i iedney postanowieniu, trzymając i użytkując teraz same iedne ze wspólnego nam rodzeństwu należnego majątku, mnie brata w publicznych pismach czernić ośmielaią się — Ostrzegając publiczność gdyby mi kredytów zaciągac nie ufała — Dziękuję naprzód mym Siostróm, a obok ich i Szwagrowi Michałowi Machnaurowi Aptekarzowi Wileńskiemu, za ich o dobro publiczności troskliwość. Co do mnie oświadczam się przed tą publicznością, której względy w mym powołaniu potrzebne, że praca moja i praktykowany Talent, wystarczają otaczającym mnie potrzebom — bez smutney konieczności uciekania się do kredytów — A nim Władza do której to należy rozwiąże kwestyę, czy Scheda moja po Rodzicach pozostała zmarnotrawiona, iak się podobało Rodzeństwu umianować, przeze mnie lub nie? Troskliwy o mój honor, iak tylko od mych przyjaciół ostrzeżony o takowym mych Siostr i Szwagra przywiązaniu zostałem (co nastąpiło późno z okazji mego ze Słonima na czas wydalenię się) Wraz odpowiedzieć na one poczytałem za najpierwszy obowiązek. Ru 1814 Msca Julii 6go dnia.

F. P. Upr. Sł. W. Laz.

5 Uwiadomienie Publiczności od niżej piszącego się, iż w dniach terazniejszego miesiąca idącego 1814 roku, zgubił Cerograff z podpisem Szłomy i Jankiela Mejerowiczów Obywatelów Wileńskich w roku omionym miesiąca Febrnar. 27go dnia wydany na sumę Rubli srebr. 450, z Pieczętarszem Hercyka Szkolnika Wileńskiego. — Uprasza Publiczności, kto ma iaką wiadomość aby oznaymił.

Józef Chaimowicz Klacki.

Zbiegli ludzie

3 W roku terazniejszym 1814 Julii 10go dnia z majątku Ruskiego Siola JW. Michała Mackiewicza Prezydenta w Gubernii Wileńskiej Powiecie Zawileyskim Parafii Wcystomskiej położonego, zbiegli trzy ludzie — 1szy Wincenty Sodomir wolny za Paszportem, urody średniej więcej brunet iak biały, mający lat 22 z zauszniczką w lewym uchu dużą białą, wziął z sobą Surdut żółty białowy i dalsze odzienie. — 2gi Antoni Daszkiewicz poddany lokajczyk, a razem i krawczyk, pisać umie dobrze mający lat 18, twa-

rzy pociągłej, włosów na głowie ciemno rudych, nosa dużego, urody średniej ciężki. — 3ci Roman Hołowacz także poddany, mający lat 18, urody średniej, włosów ciemnych, był Kuchcikiem. — Ktoby pomienionych ludzi wszystkich, albo któregośkolwiek bądź złowił, niech raczy zawiadomic niżej podpisanego zarządzającego Domem JW. Podczaszych Kossakowskich pod Nrem 149 sytuowanego w Wilnie. — A nagrodę z wdzięcznością przyzwoitą odbierze.

Józef Ciszkiewicz.

Dom do sprzedaży

3 Dom murowany trzy-piętrowy w mieście Wilnie na Ulicy Niemieckiej pod Nrem 86 położony do Nadwornego Sowieznika Rogalskiego należący iest do przedania na bardzo wygodnych kondycjach. — Ktoby ony życzył nabydź, raczy zgłosić się do Aktora mieszkającego w Kamienicy Szlachcica Wierszołowicza za Tatarską bramą.

Basztarda do przedania

2 W Domu Obywatela Szłaka na ulicy Trockiej pod Nrem 308, znajduje się Basztarda w nowym Guście ze wszelkimi rekvizytami do podróży — Zyczący oną nabyć, uda się do wyż wspomnionego Domu, gdzie od mającey komis do sprzedaży Osoby, dowie się o cenie.

Zegarki skradzione.

2. 1814 Junii 28 dnia, skradziony zegarek złoty repetyer sprężyny bijący, koperta płaska, w kąt fugowane, cyferblat amaliowy biały, liczba Polska bez napisu, z obu stron otwiera się, indexiki stalowe, osadzenia w indexach biało polerowany minutowego indexu koniec odłamany, z tyłu nakrycia za pociśnięciem odmyka się, idzie na kamuszkę białą, przy nim tasiemka czarna, kluczyk prosty mosiężny, trochę zawiadki. Drugi zegarek złoto płaski, koperta płaska, brzegi fugowane, z jednym indexem, jeden index pokazuje godziny i minuty, z obu stron odmyka się, pokrywka srebrna, koło nakręcenia wysztychowany wozek na dwóch kołkach i para koni założonych. Gdyby o takowych zegarkach kto powziął wiadomość, raczy oznaymic do JP. Frolanda mieszkającego w Kardynalii, za co odbierze przyzwoitą nagrodę.